

Kris Deschouwer & Philippe Van Parijs

Federale kieskring kan meteen

De Standaard, 21 mei 2008

Collega Jeroen Van Nieuwenhove ("Federale kieskring kan niet zomaar meteen", DS 19 mei 2008) heeft gelijk: het Paviavoorstel voor een federale kieskring is nu door genoeg toppolitici ernstig genomen om het zorgvuldig aan de grondwet te toetsen. Het idee van een federale kieskring staat in de nota die premier Yves Leterme eind april aan alle partijen heeft voorgelegd. Het wordt door liberalen en groenen aan beide kanten van de taalgrens consistent verdedigd. Christen-democraten en socialisten zijn aan beide kanten verdeeld, maar onder meer de ministers Steven Vanackere (CD&V), Melchior Wathelet (CdH), Pascal Smet (SP.a) en Paul Magnette (PS) zijn uitgesproken voorstanders. Alleen Vlaamse en Waalse separatisten zijn principieel tegen (zie www.paviagroup.be).

Hoog tijd dus om de grondwettelijkheid van het voorstel nauwkeurig te onderzoeken. Geen probleem met artikel 63 (samenstelling van de Kamer), dat de federale kieskring zal moeten vermelden, vermits het voor herziening vatbaar werd verklaard. Jeroen Van Nieuwenhove gelooft ook dat twee andere artikels die nu niet voor herziening vatbaar verklaard zijn, aangepast moeten worden, en dat de invoering van de federale kieskring dus pas in 2015 zou kunnen gebeuren. Voor artikel 43 (de indeling van de Kamer in taalgroepen) is dat echter niet nodig, omdat het voorstel van de Paviagroep heel bewust niet aan die indeling wenst te raken. Artikel 61, dat stelt dat elke kiezer één stem heeft, zou eventueel moeten aangepast worden, maar dat is niet noodzakelijk. Het artikel heeft immers de bedoeling te vermijden dat er opnieuw een soort meervoudig stemrecht zou ingevoerd worden, met meer dan één stem voor sommige kiezers (een systeem dat tot 1919 bestond). De invoering van een federale kieskring zou echter betekenen dat elke kiezer voor de Kamer zowel voor een provinciale lijst als voor een federale lijst kan stemmen, en dat creëert geen ongelijkheid tussen kiezers.

Jeroen Van Nieuwenhove vermeldt nog een ander probleem waar wij ons zeer bewust van zijn. Het Grondwettelijk Hof heeft blijkbaar bepaald dat van evenredige vertegenwoordiging geen sprake meer is als het aantal verkozen kamerleden in een kieskring minder dan vier bedraagt. Ons voorstel zou inderdaad tot gevolg hebben dat het aantal zetels in Luxemburg van 4 tot 3 zou dalen. De versies van het voorstel die nu op tafel liggen bevatten echter allemaal een verhoging van het totaal aantal kamerleden, waardoor het probleem zich niet meer stelt. De zeer nuttige bijdrage van Jeroen Van Nieuwenhove versterkt zo onze voorkeur voor de variant die het aantal Kamerleden verhoogt. Wij stellen dan wel voor om in het kader van een hervorming van de Senaat de 40 rechtstreeks verkozen senatoren af te schaffen.

*Kris Deschouwer (VUB) en Philippe Van Parijs (UCL & Harvard),
co-ordinatoren van de Paviagroep*